

RAPORT Z PIERWSZEGO SPOTKANIA DYSKUSYJNEGO
POŚWIĘCONEGO SPORZĄDZENIU
PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH
DLA OBSZARU NATURA 2000 PLB140015 BAGNO PULWY

(Rząśnik, 30 czerwca 2014 r.)

W dniu 30 czerwca 2014 r. w sali narad Urzędu Gminy Rząśnik (ul. Jesionowa 3 w Rząśniku) w godz. 9.30-14.00 odbyło się pierwsze spotkanie poświęcone sporządzeniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB140015 Bagno Pulwy.

Projekt planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 PLB140015 Bagno Pulwy opracowywany jest w ramach projektu POIS.05.03.00-00-285/10 „Projekty planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na terenie województw kujawsko-pomorskiego i mazowieckiego” realizowanego przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy. Projekt ten jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Zespół prowadzący:

1. Mieczysław Stachowiak – Koordynator Merytoryczny, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, przedstawiciel Zamawiającego
2. Piotr Kwiatkowski – Wykonawca planu zadań ochronnych

W spotkaniu wzięło udział 36 osób, w tym przedstawiciele kluczowych dla obszaru instytucji oraz rolnicy mieszkający i posiadający gospodarstwa na omawianym terenie, a także przedstawiciele RDOŚ Warszawa i Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Warszawie. Lista uczestników spotkania w załączeniu.

Cele spotkania:

- zapoznanie interesariuszy z ideą sieci Natura 2000 i ogólnymi zasadami funkcjonowania obszarów Natura 2000
- zapoznanie interesariuszy ze specyfiką OSOP Bagno Pulwy
- omówienie przedmiotów ochrony w OSOP Bagno Pulwy
- przedstawienie i przedyskutowanie zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony
- przedstawienie i przedyskutowanie celów ochrony sformułowanych w stosunku do poszczególnych przedmiotów ochrony
- przedstawienie i przedyskutowanie głównych kierunków działań ochronnych

Program spotkania:

- 9.30 Rozpoczęcie
- 9.35 Wstęp – *Informacje ogólne o Sieci Natura 2000 i planach zadań ochronnych* – Pan Mieczysław Stachowiak, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
- 9.55 Prezentacja – Piotr Kwiatkowski, Usługi Ochrony Środowiska „KORONGO”
- *Charakterystyka Obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy*
 - *Przedmioty ochrony*
 - *Zagrożenia i kierunki działań*
- 11.00 Przerwa
- 11.15 Dalszy ciąg prezentacji, pytania i dyskusja
- 13.00 Przerwa
- 13.30 Dyskusja

Przebieg spotkania:

Po powitaniu gości przystąpiono do prezentacji multimedialnej. Najpierw przedstawiono podstawowe informacje o sieci Natura 2000, a następnie – ogólne informacje o obszarze specjalnej ochrony ptaków Bagno Pulwy. W dalszej kolejności Wykonawca Planu omówił podstawy prawne sporządzania planów zadań ochronnych, ich zakres i strukturę oraz zasady finansowania realizacji planów zadań ochronnych (PZO).

Wykonawca wyjaśnił termin „przedmiot ochrony” i przeszedł do omówienia przedmiotów ochrony obszaru Bagno Pulwy. Po stwierdzeniu przez Wykonawcę, że przedmiotami ochrony będą: kulik wielki i wędrownie ptaki wodno-błotne i że derkacz, który nie jest już uznawany za gatunek zagrożony w skali światowej, straci status przedmiotu ochrony, Przedstawicielka RDOŚ Warszawa zwróciła uwagę, że dokumentacja PZO nie jest wystarczająca do stwierdzenia, że derkacz nie będzie przedmiotem ochrony i że to Komisja Europejska podejmuje decyzję, przyjmując projekt zmian do SDF lub nie przyjmując tego projektu. Koordynator Merytoryczny dodał, że Generalny Inspektor Ochrony Środowiska może utrzymać przedmiot ochrony. Wykonawca zwrócił uwagę, że dotyczy to raczej obszarów siedliskowych i że w przypadku obszarów ptasich, kryteria uznania za przedmiot ochrony są ściśle zdefiniowane w polskim prawie.

Wykonawca przedstawił wykaz gatunków ptaków stwierdzonych w OSOP Bagno Pulwy w 2014 r. oraz przedstawił podstawowe informacje o ekologii gatunków najistotniejszych z punktu widzenia planowania ochrony przyrody w obszarze, w tym przedmiotów ochrony, kilku gatunków ptaków siewkowatych nie będących przedmiotami ochrony, oraz derkacza.

Następnie Wykonawca Planu przeszedł do przedstawienia istniejących i planowanych zagrożeń.

Przedstawiciel rolników zapytał komu ma służyć plan zadań ochronnych i cały obszar Natura 2000. Uczestnicy spotkania podnieśli problem bobrów. Zwrócono również uwagę na fakt, że program rolnośrodowiskowy sporządza się na pięć lat. W przypadku rolnictwa trudno jest przewidzieć jesienią co będzie wiosną. Zwrócono też uwagę, że jeżeli nie da się skosić łąki, bo nie da się na nią wjechać i poinformuje się o tym Agencję, to w następnym roku ta łąka

zostanie wykluczona z dopłat bo nie była utrzymana w dobrej kulturze. Jeden z uczestników stwierdził, że programy rolnośrodowiskowe są dla właścicieli gruntów, ale nie dla rolników.

Wykonawca zwrócił uwagę na obowiązki wynikające z przepisów ogólnych o ochronie przyrody oraz na fakt, że niezależnie od PZO obowiązek zachowania siedlisk gatunków chronionych jest uznawany za element wzajemnej zgodności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Następnie Wykonawca Planu przeszedł do omawiania celów ochrony i kierunków działań, podkreślając, że jest to pierwsze spotkanie i że są to jedynie kierunki i propozycje, które zostaną doprecyzowane i będą dyskutowane na następnych spotkaniach. Przedstawiono cztery typy działań, które ujmuje się w planie zadań ochronnych.

Po wstępie dotyczącym działań ochronnych ogłoszono przerwę. Podczas przerwy uczestnicy mogli odebrać oświadczenia członka zespołu lokalnej współpracy.

Po przerwie kontynuowano omawianie kierunków działań w poszczególnych grupach działań. Przy omawianiu działań z zakresu ochrony czynnej, Koordynator Merytoryczny zwrócił uwagę na działanie „Zaprojektowanie i wykonanie urządzeń gospodarki wodnej w ostoi (dodatkové zastawki), jeżeli taka potrzeba wyniknie z analiz” – jest to przedsięwzięcie wymagające akceptacji RDOŚ; wynika z innego działania. Wykonawca potwierdził, że jest to działanie warunkowe, którego ewentualna potrzeba wyniknie z jednego z działań z zakresu uzupełnienia wiedzy i że takie warunkowe zapisy dotyczące działań były już zawierane w innych PZO.

W dyskusji zabrał głos Wójt Gminy Rzańnik stwierdzając, że na mieszkańców gminy wprowadza się coraz to nowe ograniczenia (tutaj Pan Wójt wymienił mapy terenów zalewowych, obszar Natura 2000), które powodują, że staje się ona skansenem, a mieszkańcy mają coraz mniej do powiedzenia. Pan Wójt zapytał jakie będą możliwości wpływu mieszkańców gminy na ten plan.

Odpowiedzi na to pytanie udzielił Koordynator Merytoryczny, który stwierdził, że obszary Natura 2000 funkcjonują inaczej niż inne formy ochrony przyrody. W obszarach Natura 2000 dopuszczalne, a nawet wskazane jest prowadzenie działalności gospodarczej. Społeczeństwo ma możliwość wpływania na zapisy planu zadań ochronnych poprzez udział w Zespole Lokalnej Współpracy (ZLW). Plan zadań ochronnych wymagany jest zapisem ustawy i będzie obowiązywał przez 10 lat. Plan zadań ochronnych opracowuje się po to, by ukierunkować działania ochronne tylko i wyłącznie na przedmioty ochrony – aby utrzymać ich stan lub go poprawić jeżeli nie jest to stan właściwy; nie ma tu żadnych nakazów czy zakazów. Chodzi o wypracowanie kompromisu. Koordynator Merytoryczny podkreślił znaczenie Zespołu Lokalnej Współpracy i poinformował o możliwości zgłaszania wniosków, propozycji, sugestii do Wykonawcy lub bezpośrednio do niego. Wszystkie pytania i wnioski zostaną zawarte w planie zadań ochronnych i musi na nie zostać udzielona odpowiedź. Koordynator poprosił o współpracę, w tym o przekazanie danych, a w szczególności danych dotyczących struktury własności i działek objętych programem rolnośrodowiskowym.

Wójt Gminy Rzańnik zwrócił uwagę na kompetencje odpowiednich instytucji i poddał w wątpliwość możliwość posiadania odpowiednich danych dotyczących programu rolnośrodowiskowego przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Po raz kolejny Pan Wójt zwrócił uwagę na obawy, zagrożenia i konsekwencje dla rolników, na zmniejszanie zakresu programów rolnośrodowiskowych i zapytał o możliwości wpływu na zapisy PZO. Jednocześnie stwierdził, że rolnicy z tego terenu nie widzą możliwości rozwoju w oparciu o agroturystykę czy turystykę.

Głos zabrała przedstawicielka Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, która stwierdziła, że wynikiem spotkań dyskusyjnych ma być dokumentacja projektowa, która jeszcze w wersji roboczej zostanie przekazana do dyskusji. Przedstawicielka RDOŚ obiecała, że miejscowa społeczność nie zostanie pozostawiona sama sobie. Ta dyskusja jest dyskusją ogólną, na następnym spotkaniu będziemy już dyskutować o konkretnych zapisach. Nie będą wskazane źródła finansowania, ale wśród źródeł będzie budżet państwa i środki unijne.

Koordynator Merytoryczny stwierdził, że w miarę możliwości na bieżąco będzie przekazywana do dyskusji dokumentacja, następnie po zaakceptowaniu przez RDOŚ i GDOŚ, projekt zostanie przekazany do formalnych konsultacji społecznych na okres 21 dni. Przez te 21 dni każdy będzie miał prawo zgłaszać uwagi do tego projektu.

Koordynator Merytoryczny zwrócił również uwagę na punkt PZO dotyczący wskazań do dokumentów planistycznych oraz podkreślił, że w planie zadań ochronnych jedyne znaczenie ma względ na przedmioty ochrony. Spotykamy się po to, aby na etapie spotkań w maksymalnym stopniu uwzględnić interesy i zdanie społeczności lokalnej – ale zawsze patrzymy przez pryzmat przedmiotów ochrony.

Przedstawiciel rolników stwierdził, że nie dowiedział się, czy będzie to służyć czy przeszkadzać mieszkańcom i ich dzieciom.

Głos w dyskusji zabrał również Przedstawiciel Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, który podkreślił, że to spotkanie jest poświęcone zagadnieniom ogólnym i że dopiero na kolejnych spotkaniach będą konkretnie omawiane zagadnienia składające się na PZO, czyli stan przedmiotów ochrony, zagrożenia, a następnie cele i działania. Ma to być projekt, który posłuży Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska do wydania Zarządzenia. Zarządzenie będzie aktem prawnym obowiązującym przez 10 lat. Zwrócono również uwagę na to, że zapisy w PZO ułatwią podejmowanie przez RDOŚ różnego typu decyzji m.in. dotyczących przedsięwzięć. Zapisy PZO mogą pomóc w użytkowaniu i utrzymaniu łąk. Być może plan zadań ochronnych pomoże rozwiązać pewne problemy.

Wójt zapytał o koszty i o to, kto będzie finansował te działania. Wykonawca odpowiedział, że w PZO nie podaje się źródeł finansowania, określa je ustawa, o czym była mowa wcześniej. Koordynator Merytoryczny dodał, że na realizację działań będzie można pozyskiwać środki unijne i krajowe. Mamy też fundusze krajowe: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, fundusze celowe. Wykonawca dodał, że będą dwa rodzaje działań szczególnie istotne z punktu widzenia społeczności lokalnej: działania z zakresu ochrony czynnej i działania z zakresu utrzymania bądź modyfikacji sposobu gospodarowania (dwie pozostałe grupy działań to praktycznie dziedzina działalności RDOŚ). W PZO mogą być ujęte obligatoryjne działania z zakresu utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania, przy czym zachowana będzie zasada, że nie powinny one pociągać za sobą wzrostu kosztów czy zmniejszenia dochodów. Takim działaniem mogłoby być odstąpienie od koszenia łąk od zewnątrz do wewnątrz. Dobrowolne uczestnictwo w programie rolnośrodowiskowym to najłatwiejszy sposób pozyskania pieniędzy na taką modyfikację metod gospodarowania łąkami, która będzie sprzyjać ochronie ptaków. Pieniądze na działania z zakresu ochrony czynnej to środki z budżetu państwa i środki unijne – nie będą to raczej środki dla osób indywidualnych. W PZO będzie napisane kto będzie za to odpowiedzialny. Taki zapis będzie podstawą do występowania o środki na realizację danego działania.

Na tym spotkanie zakończono. Wykonawca podziękował uczestnikom za udział i zaprosił na następne spotkanie.

Wyniki dyskusji:

Pierwsze spotkanie było spotkaniem o charakterze ogólnym, podczas którego zapoznano uczestników z problematyką planów zadań ochronnych, ze specyfiką obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy oraz z wstępnymi ustaleniami dotyczącymi przedmiotów ochrony, zagrożeń i przewidywanych kierunków działań w ramach PZO. Przedstawiciele społeczności lokalnych oraz instytucji działających na obszarze Bagno Pulwy wnieśli w trakcie dyskusji wiele cennych uwag naświetlających problematykę rolnictwa, gospodarki wodnej i gospodarki przestrzennej w kontekście ochrony walorów przyrodniczych Bagna Pulwy. Na następnych spotkaniach będą dyskutowane konkretne propozycje zapisów PZO.

Wszelkie sugestie, propozycje i uwagi należy zgłaszać do Wykonawcy Planu (kwiatp@post.pl).

Termin następnego spotkania: 2 września 2014 r.

Raport sporządziła:

Mariola Kwiatkowska

